

I СЛІД

1

Жодного спогаду — чи майже жодного.

Коли його вилунали в гірській ріці, розпанаханого від голови до п'ят, знекровленого, його тіло було повне води, ніби шкіряний бурдюк. На той час він усе ще був при тямі — хоча що він там міг тямити.

У швидкій він упав у кому. Так минуло два тижні. Два тижні порожнечі, а тоді в глибині мозку зайнялося світло. Молочно-білий колодязь, із якого зринали розмиті обриси, безформні створіння, якісь крихти життя... На цьому етапі він схилився до думки про сперму.

Тоді з'явилася аналогія з молоком. Йому пригадувався відомий епізод з індійської космогонії. Фрески, якими він колись милувався у храмах Ангкора: боги і демони збивають молочне море, щоб видобути з нього чудесних істот. У його мозку з цього танцю зринали самі лише сцени насильства, пики вбивць, погано перетравлені поразки... Усе, чим повняться спогади фліка¹ з карного розшуку.

¹ Сленгова назва французьких поліцейських. (Тут і далі прим. перекл.)

Урешті-решт, на превеликий подив лікарів, він опритомнів. Танець богів тривав, але *in real life*¹, час протікав крізь нього, ніби крізь діряву каністру, ночі й дні зливалися в одне, всі відчуття були надійно поховані під гіпсом та наркозом. Лікарі казали, це хороший знак.

Згодом він зміг сідати на ліжку й питати про новини. Про кого? Про що?

У першу чергу — про Фанні Феррейра, ту, яка розпанахала йому череву до самого горла. Вона не пережила їхнього танго в крижаній річці. Її поховали разом із сестрою-близнючкою за кілька кілометрів від Гернона — точне місце не підлягало розголошенню. Ніякого цвинтаря сестричкам-головорізкам...

Тоді — про Каріма Абдуфа, його імпровізованого напарника в цій жахливій справі. Той склав короткий звіт про розслідування, який пожбури в обличчя жандармам, а потім звільнився. «Повернувся на батьківщину». Ньєман не став розпитувати: він знав, що Карім — апатрид. Він не намагався зв'язатися з чоловіком. Урешті-решт, вони не мали нічого спільного, крім поганих спогадів.

Настав час повертатися до світу звичайних людей. До лікарняної палати його прийшли привітати вершки кримінальної поліції та високопосадовці з національної жандармерії. У піжамі отримуючи медаль, він почувався мертвим метеликом, якого пришпилили на коркову дошку. Той самий присмак, той самий колір.

¹ У реальному житті (англ.).

Ще соцстрах оголосив його «інвалідом першої категорії». Він більше не міг працювати фліком «у польових умовах», і йому мали виплачувати пенсію за інвалідністю. Ньєман уже міркував, чи не краще було б згинути разом із Фанні в крижаних водах.

Але французька влада нікого не викидає: вона утилізує. Після одужання йому запропонували посаду викладача у Школі поліції Канн-Еклюза. Чому б ні? Він відчував, що його досвід може принести майбутнім флікам користь.

Однак після трьох років практики йому дали зрозуміти, що його бачення професії не відповідає, так би мовити, визначеним критеріям фаху. Його повернули у гру, але не повністю. Консультант, радник, посередник — усе, що завгодно, аби він тільки залишався на лаві запасних.

Фізично він цілковито видужав. Щодо психічного здоров'я все було інакше. Він жив із цим мокрим пальтом на спині, тягарем, який зазвичай називають «депресією». Постійні симптоми: цеглина в шлунку, конвульсивне здригання, клубок у горлі, ніби шию зав'язали вузлом... Він увесь час почувався так, ніби от-от розплачеться, і страшенно хотів спати, адже сон — це один зі способів позбутися цього хворобливого стану.

Так минуло два роки — два роки зневіри і втоми, приниження і байдужості, аж поки одного дня про нього не згадали його колишні товариші — ті, що зуміли видертися службовою драбиною.

— Такі справи, — сказали йому коротко й по суті, — по всій Франції скоюють усе більше божевільних злочинів, крüşо¹ не справляються. Має відкритися Центральне бюро, яке посилатиме хлопців із Парижа в різні куточки країни. Це будуть загартовані фліки, їх тимчасово прикріплюватимуть до служб жандармерії на кожну конкретну справу.

— Супер. Скільки нас?

— Поки що ти один. Це радше пробний проект, аніж офіційна програма.

Та ви що. Ідея кинути фліків на допомогу жандармам ішла врозріз зі здоровим глуздом. Ніхто в це не вірив і ніхто вже й не пам'ятав, у якому відомстві могла зародитися така думка.

А чи можна знайти кращого кандидата на мертво-рожденний проект, аніж привид? Проблема в тому, що Ньєман сприйняв цей жарт за чисту монету. Він навіть попросив собі напарника.

— Агов, ви залили повний бак?

Івана схилилася до вікна «вольво» з повними руками салатів, злаків, мінеральних вод — усього, що крамниця на заправці може запропонувати дивакуватій веганці.

Ньєман здригнувся і вийшов, щоб виконати свій обов'язок. Наповнюючи бак, він повернувся до реальності: німецька автомагістраль на початку осені, за-

¹ Сленгова назва жандармів, яка походить від прізвища персонажа Луї де Фюнеса у фільмі «Жандарм із Сен-Тропе».

лите червоним світлом пообіддя, схоже на полотно Ротко¹. Не зовсім кепсько, але й не вершина радощів.

Він пішов до каси. Мав би бути в доброму гуморі: після місяців писанини, статистики, скупих досьє, присланих національною жандармерією, він нарешті у справі.

Дивним було те, що їх відправили до Німеччини, до Фрайбурга-в-Брайсгау, французькою — Фрібур-ан-Брісго, що в славнозвісному регіоні Шварцвальд, тобто Чорнолісся. Вони виїхали на світанку і прибули в Кольмар² о десятій ранку — Ньєман ніколи не додержувався обмежень швидкості, принципово.

Генеральний прокурор пояснив йому, що вбивство, яке їх цікавило, сталося в Трюсемському лісі, що в Ельзасі³, але жертва, підозрювані, свідки і все на світі були німецькі. Загін жандармів департаменту Верхній Рейн займався справою на французькій території, а їм до ручили німецьку частину розслідування.

За цим була довга лекція на тему угод між європейськими службами поліції, завдяки яким вони могли працювати на території Німеччини спільно з ЛКА, або ж *Landeskriminalamt*⁴ землі Баден-Вюртемберг.

Ньєман нічого не второпав, але й не хвилювався. Він знав, що поки вислуховує цю туманну промову, Івана вже отримала від ельзаських жандармів досьє

¹ Марк Ротко (1903—1970) — американський художник, латвієць, провідний представник абстрактного експресіонізму.

² Місто і муніципалітет у Франції.

³ Регіон Франції на кордоні з Німеччиною.

⁴ *Landeskriminalamt* (нім.) — Регіональне управління кримінальної поліції.